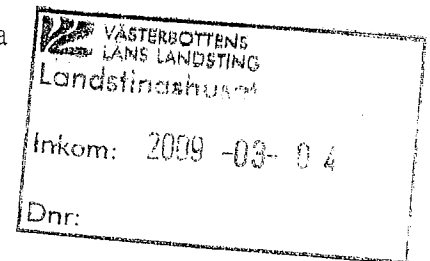

2009-03-03

Dnr 12-3296-09

Enligt sändlista

Ändrad regional indelning

Bakgrund

Regeringen har genom beslut den 29 januari 2009 till Kammarkollegiet lämnat över de ansökningar, avsiktsförklaringar och skrivelser som avser förändrad landstings- och länsindelning och som kommit in till regeringen med anledning av Ansvarskommitténs betänkande Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft (SOU 2007:10).

Det överlämnade materialet är i huvudsak samstämmigt när det gäller de fyra nordligaste landstingen och huvudinriktningen är bildandet av två regionkommuner. Den av regeringen särskilt förordnade samordnaren, Jan-Åke Björklund, har i en promemoria den 26 maj 2008 (Fi2008/3849) redovisat att det finns ett starkt intresse att, med start 2011, bilda regionkommunerna

- region Norra Sverige bestående av Norrbotten, Västerbotten och Västernorrland – utom Sundsvall och Ånge kommuner samt
- region MittSverige bestående av Jämtland samt Sundsvall och Ånge kommuner.

Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands läns landsting ansöker om att den nuvarande landstingsindelningen ändras så att det bildas två regionkommuner i området. De tre förstnämnda landstingen refererar i sina ansökningar till den Färdplan som de politiska partiernas arbetsgrupp för de fyra nordligaste länen träffat den 30 januari 2008. I Färdplanen anges följande punkter.

- Norrbotten, Västerbotten och delar av Västernorrland bildar en regionkommun.
- Jämtland samt delar av Västernorrland bildar en regionkommun.
- Tillhörigheten till den Norra sjukvårdsregionen inte förändras.
- De formella ansökningarna blir föremål för beslut i de fyra landstingen.
- De gränskommuner som önskar kan ansöka om att få byta regionkommun.

POSTADRESS
Box 2218, 103 15 Stockholm

TELEFON
08-7000 800

E-POST
bertil.kallner@kammarkollegiet.se

PLUSGIRO
95 42 98-6

BESÖKSADRESS
Birger Jarls torg 14 Riddarholmen

TELEFAX
08- 20 49 69

INTERNET
www.kammarkollegiet.se

BANKGIRO

2009-03-03

Dnr 12-3296-09

Ansökan från Jämtlands läns landsting innebär att landstinget tillsammans med kommunerna Sundsvall och Ånge bildar en ny regionkommun.

Vidare har de tre nordligaste landstingen samt kommunförbunden i Norrbotten och Västernorrland och regionförbundet i Västerbotten bildat den ideella föreningen Norrstyrelsen för att förbereda regionbildningen. Det har även bildats en ideell förening för bildandet av region MittSverige. Den består av de åtta kommunerna i Jämtlands län samt av Sundsvalls, Ånge och Nordanstigs kommuner.

Enskilda grupperingar och några kommuner har givit uttryck för avvikande mening när det gäller den geografiska avgränsningen.

Kriterier för en indelningsändring

Enligt lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting ska indelningen i landsting stämma överens med länsindelningen. Det är Riksdagen som beslutar om rikets indelning i län. Kammarkollegiet kommer därför i sitt utredningsarbete att bortse från detta krav.

I övrigt ställer indelningslagen upp som villkor att en ändring av landstingsindelningen endast får ske om ändringen kan antas medföra bestående fördelar för ett landsting eller en del av ett landsting eller andra fördelar från allmän synpunkt. De frågor som härvid är av särskild betydelse är – förutom sjukvårdens organisering – bl.a. de näringsgeografiska sambanden i form av arbetsmarknad, kollektivtrafik och annan infrastruktur samt övrig samhällsservice och kultur. Kollegiet ska utreda alla omständigheter som inverkar på frågan inklusive de ekonomiska konsekvenserna av en indelningsändring och redovisa vilken ekonomisk reglering som krävs mellan berörda landsting.

Ansvarskommittén anger att en ny läns- och regionkommunindelning bör utformas efter följande kriterier:

- en gemensam läns- och regionkommunindelning som även statliga sektorsmyndigheter med regionindelning som regel ska följa,
- ett riktvärde för invånarantal på mellan en och två miljoner invånare och som inte utan starka skäl understiger en halv miljon invånare,
- att varje regionkommun har ett eget regionsjukhus eller, om så inte är möjligt, etablerar ett institutionaliserat samarbete med en regionkommun som har det,
- att varje regionkommun har minst ett universitet med betydande fasta forskningsresurser,
- att arbetsmarknadsregionerna, så som de beräknas se ut 2030, utgör byggstenar i läns- och regionkommunindelningen och inte bör delas, annat än om mycket starka skäl föreligger, samt

2009-03-03

Dnr 12-3296-09

- att län och regionkommuner så långt möjligt avgränsas så att medborgarna känner anknytning dit.

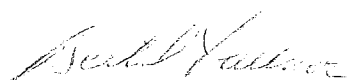
Förtydligande av ansökningarna

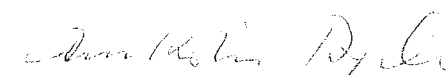
Den geografiska avgränsningen är avgörande för bedömningen av om en indelningsändring kan antas medföra bestående fördelar på det sätt som anges i indelningslagen. Eftersom ansökningarna syftar till att bilda regionkommuner med det uppdrag som Ansvarskommittén skisserat måste även en indelningsändring bedömas mot de kriterier för regionkommuner som kommittén ställt upp. Det anges i Färdplanen bl.a. att gränskommunerna ska ges möjlighet att ta ställning till vilken region de önskar höra. Det framgår av det överlämnade materialet att några av de kommuner som skulle komma att gränsa till annan region kan vara tveksamma till föreslagen gränsdragning. Kollegiet noterar också att Nordanstigs kommun ingår i den ideella föreningen för region MittSverige men inte i det landsting, som ansökt om bildande av regionen. Sammantaget innebär detta att den geografiska avgränsningen i ansökningarna inte är entydig.

Kammarkollegiet utesluter inte att det kan finnas anledning att utreda alternativa indelningsändringar beroende på hur tänkta gränskommuner ställer sig till de nu föreliggande förslagen.

Kammarkollegiet önskar därför besked från landstingen i Västernorrland och Jämtland – efter att landstingen har hört de kommuner som kan bli berörda av alternativa gränsdragningar – om vilken eller vilka geografiska avgränsningar som bör beaktas i kollegiets utredning. De skäl som talar för olika avgränsningsalternativ bör vara tydliga och väl utvecklade.

Med hänsyn till att regeringen måste fatta beslut om indelningsändring senast ett år innan ändringen ska träda i kraft – och då önskemålet är att indelningsändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2011 – är den tidsram som står till Kammarkollegiets förfogande för utredning och avgivande av yttrande till regeringen mycket pressad. Med respekt för den tid landsting och kommuner behöver ha för att bereda denna typ av ärende, värdesätter kollegiet om denna begäran om yttrande kan besvaras senast den 24 april 2009.

Bertil Kallner

Ann-Katrin Törnqvist

2009-03-03

Dnr 12-3296-09

Sändlista

Landstinget i Västernorrland, 871 85 Härnösand

Jämtlands läns landsting, Box 654, 831 27 Östersund

För kännedom

Norrbottnens läns landsting, 971 89 Luleå

Västerbottnens läns landsting, 901 89 Umeå

Den ideella föreningen Norrstyrelsen, Kent Ögren, Norrbottens läns landsting, 971 89 Luleå

Ideella föreningen för bildande av region MittSverige, Robert Uitto, Jämtlands läns landsting, Box 654, 831 27 Östersund